

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ				
СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА				
Примљено:	05 JUN 2020			
Орган:	Срг. Већ.	Б Р С Ј	Прилог	Датум:
I		501-147		

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 501-145/20-V
Датум: 5. јун 2020. године
Крагујевац

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
- за Председника Скупштине града Крагујевца -

У складу са чланом 75. став 1. Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 24/14 – пречишћен текст) достављамо Вам, како бисте уврстили у предложени дневни ред седнице Скупштине града Крагујевца, као допуну

- Предлог одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи" -

Уколико у дневни ред седнице Скупштине града уврстите, као допуну, Предлог одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи", за представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца, Градско веће одредило је г-дина Николу Рибарића, начелника Градске управе за друштвене делатности и послове са грађанима.

ПРЕДСЕДНИК,
Радомир Николић

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 501-145/20-V
Датум: 5. јун 2020. године
К р а г у ј е в а ц

Градско веће, на основу члана 46. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон и 47/18), члана 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члана 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", бр. 25/15-пречишћен текст и 12/19) и члана 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 17/19), на седници одржаној дана 5. јуна 2020. године, донело је

З А К Љ У Ч А К

о утврђивању Предлога одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи"

I Утврђује се Предлог одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи";

II Упућује се Предлог одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи", Скупштини града Крагујевца, на разматрање и одлучивање.

III За представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца, одређује се Никола Рибарић, начелник Градске управе за друштвене делатности и послове са грађанима.

О б р а з л о ж е њ е

Правни основ за доношење Закључка о утврђивању Предлога одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи" (у даљем тексту: Закључак), садржан је у члану 46. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон и 47/18), члану 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члану 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", бр. 25/15-пречишћен текст и 12/19) и члану 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 17/19), којима је утврђено да је Градско веће предлагач аката које доноси Скупштина града Крагујевца, као и да закључком одлучује о процедуралним питањима и иницира доношење и предлагање одлука и других аката, као и начин решавања појединих питања.

Разлог за доношење овог закључка је процедуралног карактера и основ је за упућивање Предлога одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи", Скупштини града Крагујевца на разматрање и одлучивање.

ПРЕДСЕДНИК,

Радомир Николић, с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Град Крагујевац
Градска управа за друштвене
делатности и послове са грађанима
Број: XXV- 415/20
Датум: 4. јун 2020.године
К р а г у ј е в а ц

ГРАДСКО ВЕЋЕ
- Председнику -

Предмет: Нацрт одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи";

Градска управа за друштвене делатности и послове са грађанима, припремила је, у складу са чланом 52. став 1. тачка 1. у вези са чланом 66. став 7. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије" број: 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016- др. закон и 47/2018), чланом 68. тачка 1) Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца" број 8/2019), чланом 10. став 1. алинеја прва Одлуке о организацији Градске управе града Крагујевца ("Сл.лист града Крагујевца" број: 20/2019):

- Нацрт одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи;

Нацрт одлуке израђен је у складу са законом и правно-технички је усаглашен.

Предлаже се Никола Рибарић, начелник Градске управе за друштвене делатности и послове са грађанима, за представника предлагача на седници Градског већа.

НАЧЕЛНИК УПРАВЕ,

Никола Рибарић,с.р.

Скупштина града Крагујевца, на основу члана 14. став 2. и члана 22. став 2. Закона о јавном здрављу („Службени гласник РС“, број 15/16), у вези са чланом 8. Правилника о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља („Службени гласник РС“, број 94/19) и члана 121. став 1. Пословника Скупштине града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, бр. 24/14-пречишћен текст), на седници одржаној дана _____2020. године, доноси

ОДЛУКУ О ДОНОШЕЊУ ПРОГРАМА "КОНТРОЛА НЕКИХ ФАКТОРА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЗДРАВЉА ЉУДИ"

I Доноси се Програм "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи", који је предложио Институт за јавно здравље Крагујевац, као носилац активности у области деловања јавног здравља за територију града Крагујевца.

II Програм је саставни део ове одлуке.

III Спровођење Програма прати Савет за здравље града Крагујевца, даје мишљење на извештај о остваривању Програма и предлаже мере за његово унапређење.

IV Ову одлуку објавити у "Службеном листу града Крагујевца".

Образложење

Правни основ за доношење Одлуке о доношењу Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи" садржан је у одредбама члана 14. став 2. и члана 22. став 2. Закона о јавном здрављу („Службени гласник РС“, број 15/16) и члана 121. став 1. Пословника Скупштине града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, бр. 24/14-пречишћен текст), којима је прописано да јединица локалне самоуправе доноси и финансира посебне програме из области јавног здравља за своју територију, да јединице локалне самоуправе финансирају програме из области јавног здравља за своју територију које спроводе институти и заводи за јавно здравље самостално или у сарадњи са другим учесницима, као и да Скупштина града у вршењу своје надлежности доноси одлуке, којима на општи начин уређује питања из своје надлежности. Чланом 8. Правилника о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља („Службени гласник РС“, број 94/19) прописано је да јединице локалне самоуправе у сарадњи са институтом односно заводом за јавно здравље и другим учесницима, кроз израду и имплементацију плана јавног здравља и акционог плана, спроводе утврђене приоритете у области јавног здравља за своју територију. Усвојени предлог плана спроводи се у складу са прописима кроз посебне програме из области јавног здравља, како је прописано чланом 7. став 2. овог правилника.

Разлог за доношење ове одлуке садржан је у потреби доношења посебног програма из области јавног здравља, као део системског приступа решавању водећих јавноздравствених проблема на локалном нивоу. Предлог Програма сачињен је од стране Института за јавно здравље Крагујевац на основу анализе здравственог стања становништва града Крагујевца у циљу реализације приоритета дефинисаних Планом јавног здравља града Крагујевца за период 2019-2026.године са Акционим планом за спровођење Плана јавног здравља за период 2019-2026.године („Службени лист града Крагујевца“, број 13/19) и то:

Општи циљ 4. Промоција и унапређење здравља становништва кроз активности које обезбеђују здраву животну средину,

Специфичан циљ 4.1. Праћење, евалуација и унапређење животне средине, процена ризика за здравље људи и израда програма утицаја фактора животне средине на здравље,

Активност 4.1.1. Израда годишњих извештаја о показатељима стања животне средине (ИПСЖС) за град Крагујевац у складу са новом методологијом,

Активност 4.1.2.. Ширење информација о показатељима стања животне средине,
Активност 4.1.3. Израда Програма утицаја фактора животне средине на здраље,
Активност 4.1.4. Имплементација Програма утицаја фактора животне средине на здраље.

Средства за реализацију Програма "Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља људи" обезбеђују се у буџету града Крагујевца.

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Број:

У Крагујевцу,

2020.године

ПРЕДСЕДНИК,

Мирослав Петрашиновић

Програм
Контрола неких фактора животне средине у циљу очувања и унапређења здравља
људи

У циљу очувања и унапређења здравља становништва и животне средине ИЗЈЗ Крагујевац врши редовно, континуирано праћење показатеља квалитета животне средине, и то:

- контрола здравствене исправности узорака воде за пиће из јавних чесама
- контрола квалитета узорака површинских вода
- контрола квалитета амбијенталног ваздуха
- мерење и праћење дневног и ноћног нивоа комуналне буке
- мониторинг алергогеног полена у ваздуху

Вода за пиће из јавних чесама

Један од основних показатеља здравственог стања становништва једне територије је и здравствено исправна вода за пиће, а то је уједно и један од основних предуслова доброг здравља.

Циљ- Института за јавно здравље у Крагујевцу је сагледавање здравствене исправности воде за пиће на територији како општине Крагујевац, тако и читавог Шумадијског округа на основу расположивих података, идентификација ризика и предлагање мера за смањење ризика везаних за коришћење здравствено неисправне воде за пиће.

Законска основа важећа у Републици Србији:

1. Закон о заштити становништва од заразних болести, Сл. гласник РС бр.125/04;
2. Закон о заштити животне средине, Сл. гласник РС бр. 135/04;
3. Уредба о здравственој заштити становништва од заразних болести са Програмом, Сл. гласник РС бр. 29/02;
4. Правилник о хигијенској исправности воде за пиће, Сл. лист СРЈ бр. 42/98 и 44/99;
5. Правилник о начину узимања узорака и методама за лабораторијску анализу воде за пиће, Сл. лист СФРЈ бр. 33/87.

Површинске воде

Отпадне воде или течне отпадне материје представљају веома важан фактор загађења животне средине, посебно површинских вода, али и земљишта и подземних вода у које доспевају. Обзиром да могу значајно да утичу на квалитет вода које се користе за водоснабдевање или наводњавање пољопривредних површина, ове воде представљају значајан фактор ризика по здравље становништва и стога је очигледан значај мониторинга њиховог квалитета. По пореклу, отпадне воде могу да буду комуналне (из домаћинства) или индустријске и пољопривредне.

Велика посећеност јавних купалишта у летњем периоду условљава сталан надзор над квалитетом воде јавних купалишта ради заштите здравља становништва (купача). Праћење квалитета површинске воде јавних купалишта представља значајан елемент управљања квалитетом вода, са основним циљем за штите здравља људи. Проучавање квалитета површинске воде намењене рекреацији грађана доприноси лакшој процени и препознавању ризика и корист је за ширу заједницу у циљу утврђивања загађења, очувања околине, локалног и националног развоја. Сталним праћењем ризика лакше ће се усвајати стандарди који су мерљиви и лако применљиви, без обзира на природне, социјалне и економске факторе средине.

Циљ-контрола квалитета површинских вода

Законска основа важећа у Републици Србији

1. Закон о заштити становништва од заразних болести, Сл. гласник СРС бр. 125/04;
2. Закон о заштити животне средине, Сл. гласник РС бр. 135/04 (36/2009, 72/2009, 198/2009 и 43/2011)
3. Закон о водама (Сл. гласник СРС 33/10)
4. Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС 50/2012)

5. Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Сл. гл. РС 67/11)
6. Правилник о начину узимања узорак и методама за лабораторијску анализу воде за пиће, Сл. лист СФРЈ бр. 33/87.

Амбијентални ваздух

Увод

Ваздух је један од најважнијих сегмената животне средине који је експанзијом индустрије постао загађен састојцима који су штетни у првом реду за човека а затим и за његову околину. Извори аерозагађења су бројни и у зависности од врсте загађивача у ваздуху се могу наћи материје које у великој мери утичу на здравље људи, посебно најосетљивијих делова популације (труднице, деца, старе и болесне особе). Из тих разлога Институт за јавно здравље у Крагујевцу већ дужи низ година прати квалитет ваздуха на подручју Шумадијског округа.

Контрола квалитета ваздуха обухвата:

Систематско праћење емисије основних и специфичних загађујућих материја пореклом из стационарних извора (спроводи се свакодневно и обухвата контролу квалитета ваздуха у комуналној средини. На мерним местима врши се контрола укупних таложних материја-аероседимената, концентрације осталих загађујућих материја и то: азотдиоксид (NO_2), олово (Pb), кадмијум (Cd), цинк (Zn) и чађ (у центру града се мери и сумпордиоксид и бензен), сумпордиоксид (SO_2), азот-диоксид (NO_2) и чађ.

У Крагујевцу редовну контролу ваздуха Институт за јавно здравље Крагујевац спроводи од 1975. године. Ова контрола подразумева редовно, континуирано праћење основних загађујућих материја које су законски прописане.

Законска регулатива

Узорковање ваздуха, анализа узоркованог ваздуха и тумачење резултата спроводи се по прописаној методологији и важећим законским одредбама:

1. Закон о заштити ваздуха
2. Закон о заштити животне средине
3. Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха
4. Уредба о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи

Сумпор-диоксид је гас снажног иритативног дејства. Он је безбојан, оштрог мириса и у атмосферу доспева или као продукт сагоревања свих фосилних горива са високим садржајем сумпора или као продукт сагоревања горива у моторним возилима. Значај контроле концентрација сумпор-диоксида је изузетно велики због његовог иритабилног дејства на слузнице горњих партија респираторног тракта и коњуктива, где се са водом граде сумпораста и сумпорна киселина и у зависности од концентрација могу да изазову низ клиничких симптома и знакова код изложене популације. Сумпор-диоксид се одређује свакодневно у двадестетчетворочасовном узорку ваздуха (2-3 кубна метра, при протоку 1,5-2,0 литра ваздуха у минути).

Азот-диоксид је јак иританс који делује на доступне слузокоже реметећи њихов нормални састав и чинећи их погодним за настанак инфекција и нарушавање плућне функције. Обзиром да азот-диоксид доводи и до поремећаја ензимских система и реакција у организму, излагање овом гасу може имати и системске ефекте.

Чађ представља веома fine честице аеросола распршене у ваздуху, димензија до 5 микрона. Величина честица, брзина и дубина дисања, као и рефлексни кијања и кашљања су фактори који подстичу дејство чађи на органе за дисање. Већа честице бивају задржане у горњим дисајним путевима и елиминишу се поменутим рефлексима док се најфиније честице понашају као гас и лако продиру до алвеола где долази до њихове фагоцитозе, па лимфним путевима одлазе до лимфних жлезда. Честице чађи и механички надражују

слузокожу респираторног тракта. Како су ове честице специфичне структуре и велике апсорпционе површине оне задржавају бактерије и тиме повећавају њихово штетно дејство.

Комунална бука

Техничко-технолошки развој људског друштва је условио присуство великог броја извора буке као једног од такозваних физичких загађивача. Обзиром на све негативне ефекте које бука може да има на здравље људи, неопходно је стално настојање да се број извора буке и њен ниво сведе на безбедне вредности. Први корак у овим настојањима је континуирано мерење нивоа буке. Утицај буке на здравље може бити општи и локални (селективни) а симптоматологија веома разнолика од симптома који потичу од чула слуха до општих неспецифичних симптома: главобоља, вртоглавица, умор, безвољност, несаница...до веома специфичних знака као што је повећање крвног притиска и утицај на кардиоваскуларни систем

Законска регулатива

Мерење буке, анализа и тумачење резултата спроводи се по прописаној методологији и важећим законским одредбама:

1. Закон о заштити од буке у животној средини
2. Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини

Бука у животној средини је Крагујевца значајан је чинилац који оптерећује популацију у градској средини. Све више људи у Крагујевцу указује на буку као фактор који им више смета у односу на друге штетности из животне средине као што је нпр. загађеност ваздуха.

Бука која се највећим делом продукује као последица саобраћаја присутна је и на локацијама са повећаним степеном аерозагађења пореклом од саобраћаја.

Циљ-континуирано праћење нивоа буке у животној средини у циљу превенције поремећаја здравља.

Алергогени полен

У Институту за јавно здравље Крагујевац врши се мерење концентрације алергеног полена у ваздуху.

Узорковање ваздуха врши се уз помоћ апарата званог „клопка за полен“. У апарату се налази диск на који се ставља трака премазана силиконским гелом и апарат се навија да се одређеном брзином диск са траком обрће у току недеље и удувава ваздух, при чему се поленова зрна лепе на траку. Затим се приступа методологији рада: прављење и посматрање микроскопских препарата, те пребројавање броја поленових зрна и састављање извештаја.

Методологија рада: после седам дана, трака се скида, сече по одређеној шеми на седам делова који одговарају данима у недељи, делови траке се лепе на микроскопске плочице, прекривају покровном плочицом премазаном фуксином, који боји поленова зрна, и суше; тако настају микроскопски препарати, који се затим посматрају под микроскопом и броје поленова зрна. Број поленових зрна се множењем одређеним коефицијентом претвара у концентрацију изражену у броју поленових зрна/ m^3 .

Аеропалинолошка прогноза указује на полен биљака које у наредном периоду могу изазвати тегобе код осетљивих (алергичних) особа.

Концентрације полена значајно су изражене по сувом, топлом и ветровитом времену.

Аеропалинолошки извештај представља табеларни приказ стања аероалергеног полена у атмосфери у протеклој недељи.

Извештај указује на полен биљака које изазвају тегобе код осетљивих (алергичних) особа.

Полен биљака је за човека један од најзначајнијих природних алергена која се могу наћи у ваздуху. Поленова зрна код више од 20% људске популације (сваки пети човек) изазивају алергијске реакције (бронхитис, коњуктивитис, дерматитис, поленска кијавица ...). Данас се врши идентификација полена за 24 биљне врсте (леска, јова, тисе и чемпреси, брест, топола, јавор, врба, јасен, бреза, граб, платан, орах, храст, бор, конопља траве, липа, боквица, киселица, коприве, штирови, пелин, амброзија). Временски период током којег се врши континуирано узимање узорака дефинисано је од стране Међународног удружења за аеробиологију (IAA). У климатским условима наше земље овај период започиње око 1. фебруара (време почетка цветања леске и јове) и траје до првих дана новембра (завршетак цветања пелина и амброзије). Почетак и завршетак полинације могу из године у годину знатно да колебају, зависно од временских прилика. Концентрација полена се одређује за један дан, недељу, декаду, месец, сезону и целу годину, за сваку биљну врсту појединачно.

Циљ-континуирано праћење алергогеног полена у ваздуху у циљу превенције алергијских обољења или њихових компликација

АКТИВНОСТИ ПРОГРАМА

У циљу спровођења активности дефинишу се приоритетни програмски задаци за 2020. годину и то:

1. Организовање конференције за представнике медија у циљу упознавања јавности о превентивним активностима.
2. Организовање округлог стола чији је циљ скретање пажње јавности на значај утицаја фактора животне средине на здравље људи.
3. Корелациона анализа 2020.-2019. год.
4. Израда предлога мера

ИНДИКАТОРИ И МЕТОДОЛОГИЈА СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

Програм је намењен општој популацији. Здравствено-васпитни рад обављали би здравствени професионалци Института за јавно здравље Крагујевац уз подршку партнерских организација на територији града.

Индикатори који ће се пратити:

1. Организовање конференције за представнике медија - 1
2. Организовање округлог стола-1
3. Израда базе података и анализа-1
4. Предлог мера-1

ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ

- Усвајање знања, стицање вештина опште популације о утицају фактора животне средине на здравље људи
- Способност процене ризика и разумевања начина како се ти ризици могу смањити или избећи у циљу превенције болести.

РИЗИЦИ ПО ПРОЈЕКАТ

Потенцијални ризици:

- Епидемиолошка ситуација
- Неадекватна сарадња са локалном заједницом.
- Недостатак финансијских средстава.

Начин превазилажења потенцијалних ризика:

- Тражење нових финансијских извора.
- Склапање споразума са локалном заједницом.
- Одлагање спровођења активности због новонастале епидемиолошке ситуације

ОПШТИ ПРАВНИ ОКВИР

- Закон о јавном здрављу ("Сл. гласник РС" бр. 15/16),
- Закон о здравственој заштити ("Сл. гласник РС" бр.107/05,72/09–др.закон ,88/10, 99/10, 57/11, 119/12 и 45/13 - др.закон, 93/14, 96/15 и 106/15),
- Статут града Крагујевца ("Сл. лист града Крагујевца" број 25/15,
- Закон о здравственом и социјалном осигурању,
- Стратегија о јавном здрављу
- Стратегија за придруживање ЕУ,
- Стратегија одрживог развоја,
- Стратегија превенције и контроле хроничних незаразних болести.

ВРЕМЕНСКИ ОКВИР

- Рок за завршетак програма је 31.12.2020.год.

ОДРЖИВОСТ ПРОЈЕКТА

- Континуирана сарадња са партнерским организацијама.
- Опредељење додатних финансијских средстава за превентивне активности на нивоу локалне заједнице.
- Превентивне програме спроводити у континуитету.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Опис активности	Износ за 2020. годину (у дин.)
База података и анализа са предлогом мера	350.000,00
Општи трошкови	50.000,00
Укупни трошкови	400.000,00

Финансијска средства која се потражују од Скупштине Града Крагујевца за реализацију програмског задатка у 2020. години, износе 400.000,00 динара.

ПОДАЦИ О УЧЕСНИЦИМА ПРОГРАМСКОГ ЗАДАТКА

1. специјалиста хигијене-6
2. дипломирани хемичар-6
3. дипломирани инжењер заштите животне средине-1
4. дипломирани физичар-1
5. дипломирани биолог-1
6. санитарни техничар-6
7. хемијски техничар-6
8. дипломирани економиста -1
9. ИТ-професионалац -1

НОСИЛАЦ ПРОГРАМА

Институт за јавно здравље Крагујевац , Николе Пашића 1, 34000 Крагујевац; Доц. др Драган Васиљевић

В.Д. ДИРЕКТОРА ИЗЈЗ КРАГУЈЕВАЦ

ДОЦ. ДР ДРАГАН ВАСИЉЕВИЋ,с.р.